

ABSTRAKT

Tématem diplomové práce je Trénink rozvoje fonemického povědomí u dětí předškolního věku pomocí metody Elkonin. Metoda slouží jako nástroj předcházení obtíží při rozvoji čtení a psaní v základní škole. Diplomová práce je zaměřena zejména na rozvoj fonemického povědomí a dále na rozvoj jazykových schopností u vybraných dětí v běžné mateřské škole.

Práce je členěna na dvě části. Na část teoretickou a praktickou. Teoretická část vymezuje základní pojmy vztahující se k tématu – komunikace, jazyk a řeč, sluch. Seznamuje čtenáře s vývojem řeči dítěte od období nitroděložního vývoje do věku zhruba šesti let. Vzhledem k zaměření diplomové práce je zde největší důraz kladen na vývoj řeči dítěte předškolního věku. Obsahem kapitoly věnující se vývoji řeči je také vymezení jazykových rovin řeči. Teoretická část v jedné z kapitol vymezuje pojmy fonetika, fonologie a fonologické schopnosti. Na to navazuje část věnující se vývoji fonologického uvědomování a jeho úrovni na začátku osvojování čtení. V závěru teoretické části diplomové práce je charakterizována osobnost Daniila B. Elkonina, metoda Tréninku rozvoje fonemického povědomí u dětí předškolního věku pomocí metody Elkonin, její vztah k Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání a rizikovým dětem.

Praktická část je kvalitativního charakteru a popisuje provedenou případovou studii. Ukazuje možnosti využití dané metody v rámci předškolního vzdělávání v běžné mateřské škole. Do výzkumu bylo na základě informovaného souhlasu rodičů vybráno pět dětí, u kterých byly pozorovány nedostatky v oblasti fonemického uvědomování. S dětmi bylo po vstupní diagnostice cíleně, pravidelně a systematicky rozvíjeno fonemické uvědomování dle Tréninku rozvoje fonemického povědomí pomocí metody Elkonin, a to po dobu 3 měsíců. Výsledky dětí byly sledovány a pravidelně zapisovány, na konci bylo provedeno výstupní testování. Dosažená úroveň byla posouzena i z hlediska nároků školní zralosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

Vývoj řeči; fonetika; fonologie; fonologické schopnosti; fonemické uvědomování; Trénink rozvoje fonemického povědomí pomocí metody Elkonin